

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/9/2026
Identifikačné číslo spisu: 6124010158
Dátum vydania rozhodnutia: 01.04.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:6124010158.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Emila Klemaniča a JUDr. Martina Luptáka, PhD., MBA, na neverejnom zasadnutí konanom 1. apríla 2026 v Bratislave, v trestnej veci obvineného X.. S. H. a spol., o dovolaní obvineného X.. S. H. a obvinenej právnickej osoby B. N. I. N., proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 1T/10/2024, zo 6. júna 2024 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 5To/78/2024, z 5. novembra 2024

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného X.. S. H. a dovolanie obvinenej právnickej osoby B. N. I. E. N. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 1T/10/2024, zo 6. júna 2024, bol obvinený X.. S. R. H. uznaný za vinného zo spáchania prečinu neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona a obvinená právnická osoba B. W. N. I. N., uznaná za vinnú zo spáchania prečinu neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona, s poukazom na § 15 zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb na skutkovom základe, že: obvinený 1) X.. S. H.

v presne nezistenom čase, od 31.03.2016 do 30.04.2020, na parcelu J. - E. Č.. XXXX, druh pozemku - lesný pozemok, ktorá je spoločná nehnuteľnosť podľa zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločnostiach v znení neskorších predpisov B. N. I. E. N. so sídlom N. P. XX, D. D., IČO: XXXXXXXX, na parcelu J. - E. Č.. XXXX zapísanú na LV č. XXXX, okres D. D., obec D. D., katastrálne územie N., zapísanú na LV č. XXXX, okres D. D., obec D. D., katastrálne územie N., druh pozemku orná pôda a v podielom vlastníctve O. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. H. J. XXXX/XX, D. D., V. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXXX/X, D. D. a X. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. P. XXXX/XX, D. D. a na parcelu J. - E. Č.. XXXX zapísanú na LV č. XXXX, okres D. D., obec D. D., katastrálne územie N., druh pozemku orná pôda, vlastníka N. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. P. XXXX/XX, D. D., umožnil za odplatu vyviezť a následne nechal neoprávnene uložiť odpad, v zmysle Doplnenia č. 1 ku znaleckého posudku č. X/XXXX znalca X.. K. A., N.. spolu v objeme 10.375 ton, čím týmto svojim konaním neoprávnene nakladal s odpadom v rozpore s ustanovením § 13 písm. a),

písm. d) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov, a aj ustanovením § 14 ods. 1 písm. d), písm. e) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov, v zmysle znaleckého posudku č. XX/XXXX znalca X.. S. Š., na parcelu J. - E. Č.. X.XXX katastrálne územie N., obec D. D., okres D. D., na plochu o výmere 2.997 m², na parcelu J. - E. Č.. X.XXX katastrálne územie N., obec D. D., okres D. D., na plochu o výmere 348 m², a na parcelu J. - E. Č.. X.XXX katastrálne územie N., obec D. D., okres D. D., na plochu o výmere 85 m², umožnil vyviezť a uložiť odpad s katalógovým číslom 17 01 01 - betóny, odpad s katalógovým 17 01 07 - zmesi betónu, tehál škridiel, obkladového materiálu a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06, odpad s katalógovým 17 03 02 - bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 17 03 01, odpad s katalógovým 17 05 04 - zeminu a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03 a odpad s katalógovým 17 05 06 - výkopovú zeminu a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 05 odpad s katalógovým číslom 17 01 01 - betóny, ktorého náklady na odstránenie odpadu a uvedenie životného prostredia do pôvodného stavu, sú v zmysle Doplnenia č. 1 znaleckého posudku č. X/XXXX znalca X.. K. A., N.. znalcom vyčíslené na sumu 109.311,03 Eur.

obvinený 2) B. N. I. N.

ako právnická osoba, za ktorú a v mene ktorej konal a rozhodoval štatutárny orgán ktorým v čase spáchania skutku bol predseda X.. S. H., v presne nezistenom čase, od 31.03.2016, do 30.04.2020, na parcelu J. - E. Č.. XXXX zapísanú na LV č. XXXX, okres D. D., obec D. D., katastrálne územie N., druh pozemku - lesný pozemok, ktorá je spoločná nehnuteľnosť podľa zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločnostiach, v znení neskorších predpisov B. N. I. N.C. so sídlom N. P. XX, D. D., IČO XXXXXXXXX, na parcelu J. - E. Č.. XXXX zapísanú na LV č. XXXX, okres D. D., obec D. D., katastrálne územie N., druh pozemku orná pôda a v podielom vlastníctve O. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. H. J. XXXX/XX, D. D., V. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXXX/X, D. D. a X. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. P. XXXX/XX, D. D., a na parcelu J. - E. Č.. XXXX zapísanú na LV č. XXXX, okres D. D., obec D. D., katastrálne územie N., druh pozemku orná pôda, majiteľa N. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. P. XXXX/XX, D. D., umožnilo za odplatu vyviezť a následne nechalo neoprávnene uložiť odpad v zmysle Doplnenia č. 1 znaleckého posudku č. X/XXXX znalca X.. K. A., N.. spolu v objeme 10.375 ton, čím týmto svojím konaním neoprávnene nakladalo s odpadom v rozpore s ustanovením § 13 písm. a), písm. d) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov, a aj ustanovením § 14 ods. 1 písm. d), písm. e) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov, v zmysle znaleckého posudku č. XX/XXXX znalca X.. S.R. Š., na parcelu J. - E. Č.. XXXX katastrálne územie N., obec D. D., okres D. D., na plochu o výmere 2997 m², na parcelu J. - E. Č.. XXXX katastrálne územie N., obec D. D., okres D. D., na plochu o výmere 348 m², a na parcelu J. - E. Č.. XXXX katastrálne územie N., obec D. D., okres D. D., na plochu o výmere 85 m², umožnilo vyviezť a uložiť odpad s katalógovým číslom 17 01 01 - betóny, odpad s katalógovým číslom 17 01 07 - zmesi betónu, tehál škridiel, obkladového materiálu a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06, odpad s katalógovým 17 03 02 - bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 17 03 01, odpad s katalógovým 17 05 04 - zeminu a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03 a odpad s katalógovým 17 05 06 - výkopovú zeminu a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 05 odpad s katalógovým číslom 17 01 01 - betóny, ktorého náklady na odstránenie a uvedenie životného prostredia do pôvodného stavu, sú v zmysle Doplnenia č. 1 znaleckého posudku č. X/XXXX znalca X.. K. A., N.. znalcom vyčíslené na sumu 109.311,03 Eur.

Za to bol obvinenému X.. S.R. H. podľa § 302 ods. 3 Trestného zákona, s použitím § 36 písm. j) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 56 ods. 2 Trestného zákona uložený peňažný trest vo výške 2.000 (dvetisíc) eur s tým, že podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, súd ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 60 (šesťdesiat) dní a obvinenej právnickej osobe B. N. I. N.E., podľa § 302 ods. 3 Trestného zákona, s poukazom na § 15 zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb uložený peňažný trest vo výške 10.000 (desaťtisíc) eur.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací na podklade odvolaní prokurátora, obvineného a obvinenej právnickej osoby rozhodol rozsudkom, sp. zn. 5To/78/2024, z 5. novembra 2024 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Trestného poriadku, s poukazom na § 2 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a sám rozhodol podľa § 322 ods. 3 Trestného

zákona tak, že obvineného X.. S. H. uznal za vinného zo spáchania prečinu neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa dopustil na skutkovom základe tam uvedenom a menovanému uložil podľa § 302 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. j), § 38 ods. 2, § 56 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona peňažný trest vo výške 1.000 (tisíc) eur. Zároveň, obvinenú právnickú osobu B. N. I. N.X. uznal za vinnú zo spáchania prečinu neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, ktorej sa dopustila na skutkovom základe tam uvedenom a podľa § 302 ods. 2 Trestného zákona, s poukazom na § 15 zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb jej uložil peňažný trest vo výške 10.000 (desaťtisíc) eur.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený X.. S. H. a obvinená právnická osoba B. N. I.E. N. prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Jaroslava Klátika spoločné dovolanie s poukazom na údajné naplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť] a § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku [proti obvinenému sa viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné].

Obvinený a obvinená právnická osoba v dovolaní koncipovali svoje argumenty pomerne rozsiahlo, pričom v podstate uviedli:

„[§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku] Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 5To/78/2024, z 5. novembra 2024 je arbitrárny, neopiera svoje rozhodnutie o konkrétne dôkazy, ktorými sa spravoval pri rozhodovaní.

O nesprávnu právnu aplikáciu práva ide najmä vtedy, ak bol skutok v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, hoci o trestný čin v tomto prípade nešlo. Krajský súd v napadnutom rozsudku síce uvádza /str. 15/, že ide o prečin po novele Trestného zákona v dôsledku úpravy škody podľa § 125 ods. 1 Trestného zákona.

Krajský súd Banská Bystrica pri zrušení rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica, z 5. novembra 2024 vychádzal z listinného materiálu, pričom v rozsudku nebolo dostatočne vysvetlené a odôvodnené, v čom spočíva zavinenie obvineného 1) a obvineného 2) a pre aké konkrétne závažné porušenie, ktoré nespadá pod § 10 ods. 2 Trestného zákona boli obvinení uznanými vinnými zo spáchania prečinu neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona.

V rozsudku sa uvádza, že B. N. umožnil vyvieť a uložiť odpad s katalógovým číslom 17 01 01 - betóny, zmesi betónu, zeminu a kamenivo, výkopovú zeminu a podobne, teda, že som mal, inak povedané, vytvoriť nejakú čiernu skládku s odpadom. Toto plne odmietame, aj za B.Á. N. I. N.. Predmetná parcela J.-E. XXXX v k. ú. N. - bývalý dom J. je vo vlastníctve B. N.E. I. N., nachádza sa v 1. stupni ochrany ako ostatná plocha. UPS tento lom prevzalo v rámci reštitúcií od Poľnohospodárskeho družstva N. 22. mája 2008. Takže na základe platného povolenia sme v tomto lome pokračovali zákonne v rekultivácii začatej poľnohospodárskym družstvom približne v roku 2000. Obvodný lesný úrad nariadil rekultiváciu lomu, a bola tam schválená zemina, kamenivo, stavebná suť, atď. Teda došlo k prevodu lomu. Rekultivácia je z hľadiska životného prostredia pokiaľ ide o zhodnotenie odpadov a ich využitie pre zlepšenie životného prostredia potrebná. V spise je riadne doložená technická správa so základnými údajmi, prehľadom východiskových podkladov, účel rekultivácie, prírodné pomery geologické, pôdne pomery, pôdorys súčasného stavu, východzí stav pred prevádzaním rekultivačných prác, návrhy rekultivačných opatrení, vzťah k prírode a iné, čo bolo vypracované v júli 2000 pánom X.. K.. Na rekultiváciu sme mali riadne povolenie vydané 12. februára 2008 Obvodným úradom Banská Bystrica. Teda rekultivácia sa vykonávala na základe štátneho súhlasu.

Poukazujeme na upozornenie Obvodného lesného úradu Banská Bystrica zo 16. januára 2008, pod číslom XX/XXXX podpísané prednostom X.. A. W., ktorý v rámci upozornenia, inak povedané, uloženej povinnosti uviedol, že keďže ťažba lomu začala v roku 1956 a bola ukončená asi v roku 1999 a hrozilo, že v danej lokalite by došlo k nekontrolovateľnej skládke, tak na základe odsúhlaseného rekultivačného plánu Okresným úradom životného prostredia pod číslom XXXX/XXXXX/X, je potrebné pokračovať v rekultivačných prácach, aby nedošlo k znehodnocovaniu úsilia poľnohospodárskeho družstva N. k vytvoreniu nelegálnej skládky. V lome J. prebiehali trhacie práce na základe štátneho súhlasu, teda povolenia na trhacie práce malého rozsahu v lome J., ide o rozhodnutie

Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici z 19. augusta 1981 pod číslom XXXX/XX/Gi-J. spracované X.. Z. a podpísané prednostom úradu X.. T. T.. Po každom takomto rozhodnutí o trhacích prácach musí začať rekultivácia odpadov, aby sa zhodnocovalo životného prostredie. V tomto zákonom upozornení nie je stanovená žiadna lehota, dokedy má rekultivácia pokračovať, čo znamená, že toto upozornenie štátneho orgánu je v lehote neurčitej. Pred ukončením platnosti tohto povolenia, štandardnou formou UPS požiadalo o vydanie nového povolenia, aby táto rekultivácia pokračovala ďalej, lebo nebola dokončená. Okresný úrad Banská Bystrica na základe našej žiadosti uviedol a vyjadril sa, že B. N. môže pokračovať v rekultivácii, pričom termín ukončenia platnosti povolenia tam uvedený nebol. Okresný úrad Banská Bystrica nám dal na vedomie, že povolenie nám platí až do ukončenia samotnej rekultivácie. To je aj pochopiteľné, lebo rekultivácia nemôže byť ukončená bez akéhokoľvek štátom vydaného potvrdenia o ukončení rekultivácie. Dávame na vedomie Vyhlášku Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa tejto vyhlášky nie je možné ukončiť ihneď rekultiváciu na základe individuálneho zlyhania pracovníka Okresného úradu odboru životného prostredia. V rámci termínu skončenia dočasného odňatia poľnohospodárskej pôdy sa predsa musí vykonať technická rekultivácia a najmenej jeden rok biologická rekultivácia. Biologická rekultivácia pokračuje aj po termíne dočasného odňatia poľnohospodárskej pôdy a podľa náročnosti biologických opatrení môže trvať ešte jeden rok až štyri roky. Takže sťahanie o našom úmyselnom zavinení nakladať s odpadmi bolo nezákonné. Podľa Odborného posudku od X.. O. N.J., z 19. augusta 2019, ktoré sa nachádza v spise, na str. 9 nie je predpoklad nepriaznivého vplyvu odpadov uvedených v posudku pre rekultiváciu lomu J.V.. Rovnako v tomto odbornom vyjadrení v súvislosti s odpadmi, ktoré sú vymenované vo vznesenom obvinení je možné použiť pre povrchovú úpravu lomu J.Q.. Voči X.. S. W. B. N. postupovalo zákonnou cestou, 4. júna 2019 sme žiadali o vydanie súhlasu podľa § 97 ods. 1 písm. s) zákona č. 79/2015, hoci sme splnili všetky podmienky na základe rozhodnutia okresného úradu zo 7. októbra 2019. Dňa 18. júla 2022 dokonca sme podali aj predžalobnú výzvu. Dňa 7. októbra 2019 vydal X.. S. W. pod číslom V.-V.-XXXX/XXXXXX-XXX, ako vedúci odboru životného prostredia rozhodnutie, ktoré bolo začiatkom jeho nezákonného postupu, keď uviedol, že navrhovaná činnosť uvedená v oznámení nebude posudzovaná podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a že boli splnené všetky podmienky. Spisový materiál obsahuje desiatky listín komunikácie B. N. s odborom životného prostredia, pokiaľ ide o pokračovanie v rekultivácii, avšak už právoplatne uznané rozhodnutie Referátu starostlivosti o životné prostredie zo 17. januára 2023, pod číslom V.-D.-V.-XXX uznali naše argumenty. Teda celé rozhodnutie Okresného úradu Banská Bystrica, z 3. augusta 2022 pod číslom V.-D.-V.-XXX podpísané X.. S. W., bývalým vedúcim odboru životného prostredia, ktorým hovorí o nezákonne umiestnenom odpade, doslovne kopírované vymenovanom odpade ako je to v uznesení vyšetrovateľa PZ, zo 6. júna 2022 je nezákonné, nesprávne, v rozpore s aktuálnym právnym stavom. B. N. podalo na X.. W. a K.. Ž. sťažnosti, na ktoré odpovedal S.. A. 3. novembra 2020 pod číslom V.-D.-V., kde uznal porušovanie lehôt na vybavenie žiadosti o obštrukcie a prerušenia konania. Teda prednosta dal za pravdu B. N., že vedúci odboru X.. W. S. prerušil 8. apríla 2020 správne konanie o udelenie súhlasu na využívanie odpadov na povrchovú úpravu terénu na pozemku ako parcela registra E. J., N.. Č.. XXXX, N.. Č.. XXXX. Teda od začiatku iba samé obštrukcie X.. W., vedúceho odboru životného prostredia a tiež K.. Ž., ako jeho kolegu a kamaráta. Tá rekultivácia bola v prospech životného prostredia, dokonca aj Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, správa chránenej krajinnnej oblasti N. odpísali 14. januára 2020 X.. W., ktorý sa snažil voči B. N. bojovať, čo už bolo z jeho strany osobné, že v zmysle zákona o ochrane prírody na uvedenej parcele neevidujeme osobitné záujmy ochrany prírody a krajiny. Chceme dať na vedomie dovolaciemu súdu rozhodnutie Odboru opravných prostriedkov, Referátu starostlivosti o životné prostredie, zo 17. januára 2023, pod číslom V.-D.-V.-XXXX/XXXXXX-XXX, ktoré rozhodnutie Okresného úradu Banská Bystrica, odboru životného prostredia z 3. augusta 2022 zrušilo a vec vrátil na nové prejednanie veci. Toto rozhodnutie na str. 9 priamo uvádza, že rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu nebolo vydané v súlade s právnymi predpismi. Prítom viem uviesť, že viacero rozhodnutí vydaných X.. W. nebolo v súlade so zákonom, a preto jednoducho už nepracuje na odbore životného prostredia, lebo stále porušoval právne predpisy. Tiež sa v rozhodnutí uvádza, že nesprávne vychádzal pri rozhodovaní, nedodrжал postup pri vedení konania, ako aj pri vydaní

rozhodnutia, ktorý definuje zákon o odpadoch ako aj Správny poriadok.

Ide o nesprávne právne posúdenie, že bol spáchaný trestný čin zo strany obvineného X.. H. a zo strany B. N., keď tento formálny súhlas s rekultiváciou mal z úradnej povinnosti X.. W. S. bezodkladne vydať, aby nebolo ohrozené životné prostredie, práve vytváraním rôznych čiernych skládok, keď v tomto my máme zákonné štátne povolenie. Ide o právoplatné rozhodnutie štátneho orgánu - teda odvolacieho orgánu proti X.. W., s ktorým naše B. N. malo spory a mal aj iné pochybenia. Toto právoplatné rozhodnutie štátneho orgánu životného prostredia dal za pravdu B. N., nebol dodržaný správny postup X.. W. za odbor životného prostredia a nebolo vydané zákonné rozhodnutie vo veci rekultivácie B. N.. Chceme dovolaciemu súdu pre zhrnutie uviesť, že povolenie na rekultiváciu Lomu J.Q. malo platiť až do ukončenia rekultivácie, čo sme boli informovaní 25. októbra 2013 pod číslom V.-D.-V.-XXXX-XXXX/ADA zo strany odboru životného prostredia Banská Bystrica podpísané X.. S. Z.V.. Tu je jasne uvedené, že B. N. musí pokračovať v rekultivácii podľa Plánu rekultivácie v súlade so zákonom o odpadoch, nie je tu termín žiadny dokedy, z právneho a logického hľadiska vyplýva, že kým nebude rekultivácia ukončená. A potom svedok K.. Ž. ako pracovník OÚ Banská Bystrica, odboru životného prostredia vo výpovedi zo 6. mája 2020 uviedol, že 1. januára 2016 mala byť novela zákona o odpadoch, kde došlo k úprave § 16, ale len v určitých bodoch, kde sa už vyžadoval súhlas. My sme jednoznačne vychádzali z rozhodnutia, kde štátny orgán uviedol dobu neurčitú. Otázkou však je, prečo svedok K.. Ž. ako štátny orgán neoznámil a nesplnil svoju dôležitú súčinnosť s B. N. a neoznámil nám, že nejaký formálny súhlas máme žiadať. Opätovné vypýtanie si súhlasu vraj vyplýva iba zo záverečných ustanovení zákona. Členovia výboru B. N. nemohli vedieť, že v § 16 zákona o odpadoch sa nejaké ustanovenia menili a až na konci zákon jednou vetou hovorí, že opätovne súhlas treba.

Rekultiváciou zhodnocovanie pôdy, životného prostredia, zabraňuje iným čiernym skládkam. Od roku 2019, kedy OÚ prostredníctvom X.. W. nám prerušilo správne konanie a uviedlo, že máme žiadať o súhlas, tak ihneď bezodkladne sme to vykonali. Neinformoval nás žiadnou doručenou poštou v roku 2016 alebo na konci roka 2015, ako sa to snažil v nezrozumiteľnom uznesení o vznesení obvinenia zo 6. júna 2022 vyšetrovateľ PZ nám uviesť. V roku 2016 s vedomím odboru životného prostredia prebiehala zákonná a štátom povolená rekultivácia na dobu neurčitú, čím sme vykonávali zhodnotenie životného prostredia, čo bolo nevyhnutné vzhľadom na lom v J.. Počas prerušenia rekultivácie zo strany ani jedného člena B. N. nedošlo k vývozu alebo súhlasu na neoprávnené nakladanie s odpadmi. Tie osoby, ktorých vyšetrovateľ PZ vypočúval ako svedkov a poškodených, ako napríklad svedok D., svedok A., svedok V., svedok Q., nemajú nič spoločné s rekultiváciou a ani s pozemkami vlastníkov. Zo strany B. N. za niekoľkoročnú existenciu nedošlo k žiadnemu nezákonnému umiestneniu, a to ani dočasnému s odpadmi. Tieto súkromné parcely zaviezlo ešte N. N. pred prevzatím lomu UPS, o čom bola doložená aj snímka z roku 2008, je to teda preukázané v trestnom spise. Rekultivácia je totiž súhrnom agromelioračných, agrotechnických, biologických a pestovateľských opatrení na obnovu kvalitatívnych vlastností poľnohospodárskej pôdy a obnovu pôdnej úrodnosti a nie je to v protiklade so skutkovou podstatou trestného činu neoprávnené nakladanie s odpadmi, ktorý predpokladá vytvorenie čiernej skládky. My sme mali štátny súhlas na rekultiváciu odpadov a stále je v procese rozhodovania rozhodnutím z 13. januára 2023 pokračovanie v rekultivácii zhodnocovaním týchto odpadov, čím sa zabraňuje vytváraním rôznych čiernych skládok. Rozhodnutie OÚ, odboru životného prostredia, z 3. augusta 2022 pod číslom V.-D.-V.-XXXX/XXXXXX-XXX, ktoré vydal X.. W., na ktorého išlo niekoľko našich podaní bolo v plnom rozsahu zrušené a v novom rozhodnutí podľa všetkého bude uložená povinnosť pre B. N. zhodnocovať odpady, o čo sme sa snažili od vtedy, odkedy sme sa dozvedeli, že máme si požiadať o súhlas, teda nie od roku 2016, ako to uvádza v nezákonnom uznesení, zo 6. júna 2022 vyšetrovateľ.

Súd sa dostatočne nevysporiadal s naplnením znakov skutkovej podstaty prečinu, najmä keď prebiehalo aj správne konanie a vec mala byť riešená iným právnym odvetvím a nemala byť táto situácia kriminalizovaná. K žiadnej škode pritom nedošlo a tzv. dôkazy, ktoré uvádzal prvostupňový súd, neusvedčili odsúdených zo skutkovej vety.

[§ 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku] Trestné stíhanie vo veci podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku bolo začaté 7. septembra 2020 pod sp. zn. ČVS:KRP-74/1-WS-BB-2020 pre prečin neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona. Dňa 19. apríla 2021 došlo k zmene právnej kvalifikácie z prečinu na zločin neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1, ods. 4 písm. b) Trestného zákona. Dňa 6. júna 2022, t. j. po takmer dvoch rokoch od začatia

trestného stíhania vo veci bolo vznesené obvinenie pre skutok, ktorý mal byť právne posúdený ako trestný čin, teda po šiestich rokoch od spáchania skutku po vznesenie obvinenia, a po 8 (slovom 'ôsmich') rokoch od spáchania skutku bol vynesený právoplatný rozsudok.

V tomto prípade je premlčacia doba 5 rokov vzhľadom na hornú hranicu ustanovenej trestnej sadzby 3 roky. V skutkovej vete sa ustanovuje, že ide o konanie so začiatkom od 31. marca 2016 k uzneseniu o vznesení obvinenia vydaného 6. júna 2022, ide tak o šesťročnú lehotu.

Od účinnosti zákona 1. januára 2016, keď do 30. júna 2016 mal byť požiadaný príslušný odbor štátnej správy o vydanie súhlasu ku dňu vznesenia obvinenia uplynula šesťročná lehotu ku dňu vznesenia obvinenia 6. júna 2022. Došlo tak k verejnoprávneho zásahu prostredníctvom vznesenia obvinenia proti prebiehajúcemu správnomu konaniu a riešeniu veci prostredníctvom nástrojom správneho práva. Vznesením obvinenia bola tak prerušená premlčacia lehotu. Z hľadiska dĺžky premlčacej doby je rozhodujúci názor súdu na právnu kvalifikáciu po vykonaní hlavného pojednávania a nie to, ako bol skutok kvalifikovaný obžalobou alebo pri vznesení obvinenia v predchádzajúcich štádiách trestného stíhania.

K prerušeniu plynutia premlčacej doby by tak mohlo prísť len za predpokladu, že nastala skutočnosť zakladajúca prerušenie premlčania podľa § 67 ods. 3 písm. b) Trestného zákona účinného v čase činu, podľa ktorého sa prerušuje, ak páchatel spáchal v premlčacej dobe trestný čin nový, na ktorý tento zákon ustanovuje trest rovnaký alebo prísnejší. V tomto kontexte navrhujeme, aby dovolací súd z hľadiska posúdenia dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku z hľadiska neprípustnosti posúdil premlčanie trestného stíhania v danej veci.“

Obvinený X.. S. H. a obvinená právnická osoba B. N. I. N. navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky, po vyslovení porušenia zákona, zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj rozsudok okresného súdu a prikázal, aby súd vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka, ktorá uviedla:

„[§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku] Považujem za potrebné poukázať na to, že konanie, v ktorom bola povolená rekultivácia lomu J. a správne konanie vo veci udelenia súhlasu podľa § 97 ods. 1 písm. s) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na využívanie odpadov pre B. N. I.E. N. na povrchovú úpravu terénu, sú dve rozdielne konania. Rekultiváciu za v súčasnosti platnej právnej úpravy Okresný úrad povoľuje, na uloženie odpadu vydáva Okresný úrad súhlas. Obhajobné tvrdenie obvinených, že im bola povolená banským úradom rekultivácia lomu bez časového obmedzenia sa môže javiť ako pravdivé, avšak na účel tohto trestného konania je možné posúdiť nakladanie s odpadmi fyzickou osobou X.. S. H. a právnickou osobou B. N. ako rozporné so zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov a to z nasledovných dôvodov:

Okresný úrad v sídle kraja v správnom konaní vo veci udelenia súhlasu podľa § 97 ods. 1 písm. s) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na využívanie odpadov pre B. N. I. N. na povrchovú úpravu terénu, ktorou je rekultivácia lomu J. na pozemku parcely 'E. J. Č.. XXXX- lesný pozemok, LV č. XXXX, k. ú. N.O., vykonal 20. februára 2020 ústne pojednávanie s miestnym zisťovaním v lome J.R.. Vykonanou ohliadkou lomu bolo zistené, že značnú časť jeho povrchu predstavuje navážka odpadov. Na ústnom pojednávaní bolo zistené, že odpad sa naváža do lomu minimálne od roku 2000. Z miestnej ohliadky vyplynulo, že do lomu bol navázaný odpad už v dobe pred podaním žiadosti (3. júna 2019) o udelenie súhlasu podľa § 97 ods. 1 písm. s) zákona o odpadoch. Súhlas na využívanie odpadov na povrchovú úpravu terénu bol do vnútroštátnej právnej úpravy zavedený nadobudnutím účinnosti zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Vydávanie tohto súhlasu orgánom štátnej správy odpadového hospodárstva upravuje § 97 ods. 1 písm. s) zákona o odpadoch. V zmysle prechodného ustanovenia § 135 ods. 17 zákona o odpadoch bol každý, kto používal odpady pri terénnych úpravách alebo likvidácii banského diela, povinný podať príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva návrh na začatie konania o vydaní súhlasu podľa § 97 ods. 1 písm. s) zákona o odpadoch do 30. júna 2016, inak sa jeho činnosť považuje za činnosť v rozpore s týmto zákonom.

Do 1. januára 2016, kedy nadobudol účinnosť zákon o odpadoch, oblasť využívania odpadov na povrchovú úpravu terénu nebola v právnej úprave odpadového hospodárstva osobitne regulovaná. B. N. I. N., ani X.. S. H. nepredložili žiadne rozhodnutie, z ktorého by im vyplývala povinnosť, či oprávnenie

uskutočňovať rekultiváciu lomu. Zo stanoviska Obvodného banského úradu Banská Bystrica č. XXXX-XXXX/XXXX, zo 16. decembra 2019 mal okresný úrad v sídle kraja za preukázané, že rekultivačné práce v lome neboli a nie sú súčasťou žiadneho ním vydaného povolenia. Stanoviskom mesta Banská Bystrica č. V. I. XXXXX/XXXX/XXXX, z 27. februára 2020 bolo preukázané, že na vykonávanie terénnych úprav - rekultiváciu lomu J.Q. nebolo B. N. vydané rozhodnutie o využití územia. Šetrením na Okresnom úrade Banská Bystrica, pozemkovom a lesnom odbore bolo zistené, že pozemok P.-J. Č.. XXXX, na ktorom sa lom J. nachádza, bol v minulosti v zmysle ich stanoviska č. V.-D.-N. XXXX/XXXXXX-X, z 2. decembra 2019 trvalo vyňatý z plnenia funkcií lesov a vykonanie jeho rekultivácie sa nevyžaduje. Okresný úrad v správnom konaní zistil, že ku ukladaniu odpadu v lome dochádzalo bez riadnej kontroly, váženia, či analýzy. Ako podstatné porušenie zákona o odpadoch považujem aj to, že nebola vedená evidencia odpadu v súlade so zákonom. B. N. I.E. N. nedisponuje žiadnymi analytickými rozbormi, ktorými by bolo schopné preukázať, že použitý odpad je vhodný na využívanie na terénne úpravy, resp. rekultiváciu. Pokračovanie rekultivácie lomu bolo povolené vyjadrením Obvodného úradu životného prostredia č. XXXX/XXXXXX/SB, z 12. februára 2008 a vyjadrením Okresného úradu Banská Bystrica, odboru starostlivosti o životné prostredie č. V.-D.-V. XXXX/XXXXXX/ADA, z 25. októbra 2013. Obe zmienené vyjadrenia boli vydané podľa § 16 ods. 1 písm. e) zákona č. 223/2001 Z. z..

Z ustanovenia § 16 ods. 1 písm. e) zákona č. 223/2001 Z. z. vyplýva, že vyjadrenie okresného úradu nebolo správnym rozhodnutím s konštitutívnymi účinkami, išlo len o jeden z podkladov pre vydanie povolenia banskej činnosti a jeho účinky sa prejavili až vydaním povolenia banskej činnosti. Na použitie odpadov nepostačovalo len samotné vyjadrenie, keďže toto nebolo individuálnym právnym aktom, ktorým sa zakladá, mení, ruší alebo autoritatívne overuje konkrétne právo a právne povinnosti subjektov, ale bolo potrebné aj vydanie povolenia na činnosť, pri ktorej k použitiu odpadov malo dôjsť. Pokiaľ teda boli odpady použité pri likvidácii banského diela len na základe vyjadrenia bez následného vydania povolenia banskej činnosti, potom došlo k porušeniu zákona č. 223/2001 Z. z..

Vyjadrenia orgánu odpadového hospodárstva podľa § 16 ods. 1 písm. e) zákona č. 223/2001 Z. z. vydané B. N. I. N. bez rozhodnutia vydaného príslušným banským úradom v konaní o povolení banskej činnosti nedávali právny základ pre ukladanie odpadu v priestore lomu. Vo vyjadrení z roku 2008 orgán odpadového hospodárstva uviedol, že nemá pripomienky k pokračovaniu rekultivácie lomu, ak bude vykonávaná podľa vypracovaného Plánu rekultivácie lomu a v súlade so zákonom č. 223/2001 Z. z.. Vo vyjadrení z roku 2013 orgán odpadového hospodárstva uplatnil pripomienku, ktorou žiada pokračovať v rekultivácii podľa Plánu rekultivácie lomu v súlade so zákonom o odpadoch. V oboch vyjadreniach bol súhlas s rekultiváciou podmienený jej vykonávaním v súlade s Plánom rekultivácie lomu. Podľa Plánu rekultivácie lomu mala byť na zavážanie vyťaženého priestoru v rámci likvidácie lomu použitá čistá neznečistená výkopová zemina, teda bez použitia iných druhov odpadu. Vzhľadom na znenie ustanovenia § 135 ods. 17 zákona o odpadoch a teda povinnosť podať návrh na začatie konania o vydaní súhlasu podľa § 97 ods. 1 písm. s) zákona o odpadoch do 30. júna 2016, je potrebné činnosť B. N. I.E. N. považovať za činnosť vykonávanú v rozpore s týmto zákonom.

Vzhľadom na uvedené je potrebné prijať záver, že odpad bol B. N. (v zastúpení X.. S. H. - predsedom) ukladaný bez povolenia a v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, a to minimálne v období ustálenom dôkazmi zabezpečenými počas vyšetrovania a teda od 31. marca 2016, do 30. apríla 2020.

Ku vyjadreniu Okresného úradu Banská Bystrica, odboru starostlivosti o životné prostredie v Banskej Bystrici, z 25. októbra 2013, ktoré tvorí súčasť vyšetrovacieho spisu s názvom: 'Predĺženie termínu rekultivácie - vyjadrenie', je potrebné uviesť, že toto bolo vydané pred nadobudnutím účinnosti zákona o odpadoch, zároveň na tomto vyjadrení je zvýraznená časť: 'Toto vyjadrenie nenahrádza vydávanie iných vyjadrení a súhlasov vyžadovaných podľa zákona o odpadoch'. Obhajoba X.. S. H. vedená v tom smere, že nemal vedomosť o zmene zákona a o povinnosti podľa § 135 ods. 17 zákona o odpadoch č. 79/2015 Z. z. neobstojí, nakoľko neznalosť zákona nikoho neospravedľuje a nevyvíňuje z právnej zodpovednosti za jeho porušenie. V ustanovení § 15 zákona č. 400/2015 Z. z. (o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov) je uvedená právna fikcia spočívajúca v prezumpcii, že každý je oboznámený s platnými a účinnými právnymi predpismi, a tým si je vedomý svojich práv a povinností. Z uvedeného je možné vyvodit' existenciu minimálne nepriameho úmyslu v súlade s ustanovením § 15 písm. b) Trestného zákona.

Obvinení sú zo spáchania skutku usvedčovaní aj znaleckým posudkom znalca X.. S. Š. z odboru geodézia, odvetvia geodézia, kartografia a fotogrametria číslo 15/2020, zo záveru ktorého o. i. vyplýva, že v zmysle požiadavky na mieste samom 7. augusta 2020 zamerlal úložisko nelegálne uloženého materiálu v katastrálnom území N., priestory lomu N., parcelné číslo P. J. XXXX, E. J. Č.. XXXX, XXXX, XXXX. Celková veľkosť záberu úložiska uloženého materiálu predstavuje 3409 m². Celková veľkosť objemu uloženého materiálu predstavuje 11 604 m³. O zákonnosti tohto znaleckého posudku nejstávajú pochybnosti, resp. v trestnom konaní nebola nijakým spôsobom preukázaná jeho nezákonnosť, či akékoľvek iné pochybenie znalca, ktorú zákonnosť teraz obvinení v dovolaní namietajú argumentáciou, že je 'nepresný'. Zo záveru znaleckého posudku znalca X.. K. A., N.. z odboru ochrana životného prostredia, odvetvia odhad škôd v životnom prostredí, ochrana prírody a krajiny a priemyselný odpad číslo X/XXXX č. l. 441-463, vyplynulo, že odpad tvoriaci úložisko odpadu na pozemku E. J. Č.. XXXX a ostatných, t. j. XXXX a XXXX v k. ú. N. je zaradený podľa platnej vyhlášky 365/2015 Z. z. , ktorou sa ustanovuje katalóg odpadov takto: 17 01 01- betón 17 01 07- zmesi betónu, tehál, škridiel, obkladového materiálu a keramiky iné ako uvedené v 170106 170302-bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 170301 17 05 04 - zemina a kamenivo iné ako uvedené v 170503 17 05 06 - výkopová zemina a kamenivo iné ako uvedené v 170505. Z doplnenia č. 1 ku znaleckému posudku znalca z odboru ochrana životného prostredia, odvetvia odhad škôd v životnom prostredí, ochrana prírody a krajiny a priemyselný odpad číslo X/XXXX, ktoré doplnenie bolo zabezpečené, nakoľko postupom podľa § 89 ods. 1 Trestného poriadku zabezpečené faktúry z účtovníctva B. N. I.E. N. za obdobie od 1. októbra 2015 do 7. septembra 2020 vyplýva záver, že odstránenie nelegálne uloženého odpadu a uvedenie životného prostredia do predošlého stavu v zmysle doručených faktúr z rokov 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 je, ak vezmeme v úvahu najnižšiu sumu a teda náklady na odstránenie nelegálne uloženého odpadu zhodnotením, nie zneškodnením, čo je podstatne vyššia suma, predstavuje suma vo výške 109.311,03 Eur.

Obvinení sú zo spáchania prečinu neoprávneného nakladania s odpadmi usvedčovaní výpoveďou svedka - poškodeného splnomocneného zástupcu Okresného úradu Banská Bystrica K. Ž., listinnými dôkazmi a zabezpečenými znaleckými posudkami.

Čo sa týka argumentácie obvinených, v ktorej poukazujú na absenciu upozornenia Okresného úradu na zmenu legislatívy, konkrétne zákona o odpadoch, tu opätovne zdôrazňujem, že taká povinnosť žiadnemu orgánu štátnej, či verejnej správy v zmysle platných právnych predpisov voči občanom nevyplýva, nakoľko platí právna fikcia spočívajúca v prezumpcii, že každý je oboznámený s platnými a účinnými právnymi predpismi, a tým si je vedomý svojich práv a povinností.

Obvinení poukázali aj na to, že nedošlo k znečisteniu životného prostredia, tu zdôrazňujem znenie skutkovej podstaty trestného činu neoprávneného nakladania s odpadmi, pričom táto skutková podstata nevyžaduje súčasné splnenie podmienky a teda, aby konaním páchatel'a došlo k ohrozeniu, poškodeniu životného prostredia, príp. vydaniu životného prostredia do nebezpečenstva vzniku škody.

[§ 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku] V tejto súvislosti uvádzam, že trestné stíhanie bolo začaté 7. septembra 2020 uznesením vyšetrovateľa PZ pod ČVS: KRP-74/1-VYS-BB-2020 pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona, a to na tom skutkom základe, ako je uvedený v predmetnom uznesení, s časovým vymedzením spáchania skutku: 'v presne nezistenom čase minimálne do 7. septembra 2020'. Následne bolo vedené vyšetrovanie, boli zabezpečované dôkazy za účelom objasnenia skutkového stavu veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. Dňa 6. júna 2022 vydal vyšetrovateľ PZ uznesenie podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku o vznesení obvinenia fyzickej osobe X.. S. H. a právnickej osobe B. N. I.E. N.X. pre prečin neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona na tom skutkovom základe, ako je uvedený v predmetnom uznesení, s časovým vymedzením skutku: 'v presne nezistenom čase od 31. marca 2016 do 30. apríla 2020', z čoho vyplýva, že trestný čin bol dokonaný 30. apríla 2020. Vznesením obvinenia došlo k prerušeniu premlčania trestného stíhania, ako aj nasledujúcimi riadnymi úkonmi orgánu činného v trestnom konaní, sudcu pre prípravné konanie alebo súdu, smerujúcim k trestnému stíhaniu obvinených, pričom obvinenie nebolo zrušené.

K uplatneniu procesného postupu podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku, a teda ku vzneseniu obvinenia došlo 6. júna 2020, teda necelé dva roky po spáchaní - dokonaní skutku (pozn. časové vymedzenie do 7. septembra 2020 v uznesení o začatí trestného stíhania), teda počas plynutia päťročnej premlčacej

doby (aj počas plynutia tej najkratšej premlčacej doby aká je uvedená v Trestnom zákone - trojročnej). Obvinení poukazujú na to, že ku vzneseniu obvinenia došlo po šiestich rokoch od spáchania skutku, teda v roku 2022. Uvedená argumentácia sa javí ako nedôvodná, keďže skutok bol dokonaný 7. septembra 2020 (v uznesení o začatí trestného stíhania), resp. následne ustálený časovo ako dokonaný 30. apríla 2020 a nie v roku 2016, tak ako uvádzajú obvinení (31. marca 2016 bol čas, kedy páchatelia začali páchať trestnú činnosť - skutok - kladený im za vinu).

Čo sa týka argumentácie, a teda potreby hodnotenia úkonov po vznesení obvinenia, či skutočne smerujú k trestnému stíhaniu páchatel'a, tu uvádzam, že po vznesení obvinenia boli vykonávané úkony spočívajúce vo výsluchu obvinených, svedkov, poškodených, zabezpečovaní listinných dôkazov. Dovolím si vyjadriť názor, že okrem malých výnimiek (napr. priznanie svedočného), môže v zásade každý procesný úkon smerovať k trestnému stíhaniu páchatel'a. Podľa môjho názoru, ani jeden úkon v tomto trestnom konaní nebol vykonaný 'len formálne', a teda bez zámeru trestne stíhať páchatel'a.

Ďalej obvinení poukazujú na prerušenie trestného stíhania podľa § 228 ods. 1 Trestného poriadku tzv. 'vo veci' a vplyv tohto procesného postupu na plynutie a prerušenie plynutia premlčacej doby, pričom uvádzam, že toto trestné stíhanie prerušené nebolo. Zo sumarizácie uvedeného vyplýva, že k premlčaniu trestného stíhania nedošlo a ani nemohlo dôjsť.“

Prokurátorka navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného X.. S. H. a obvinenej právnickej osoby B. N. I. N. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku) prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na podanie dovolania (§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že podané dovolanie spĺňa obligatórne náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že dôvody dovolania nie sú splnené.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, pričom nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku. V porovnaní s dôvodmi, ktoré opodstatňujú podanie odvolania, sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť súdneho rozhodnutia v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť). Preto sú možnosti podania dovolania - vrátane dovolacích dôvodov - striktné obmedzené, aby sa potenciálne „širokým“ uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala v rámci konania pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inštanca a dovolanie nebolo chápané len ako ďalšie odvolanie.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Ustálenie záveru o naplnení, či nenaplnení znakov skutkovej podstaty trestného činu vždy podlieha rozboru dôkaznej situácie a okolností prípadu, pričom postup podľa § 119 ods. 1 Trestného poriadku (čo je tak isto kategória procesného práva) ukladá povinnosť dokazovať v trestnom konaní najmä:

- a) či sa stal skutok a či má znaky trestného činu,
- b) kto tento skutok spáchal a z akých pohnútok,
- c) závažnosť činu vrátane príčin a podmienok jeho spáchania,
- d) osobné pomery páchatel'a v rozsahu potrebnom na určenie druhu a výmery trestu a uloženie ochranného opatrenia a iné rozhodnutia,
- e) následok a výšku škody spôsobenú trestným činom,
- f) príjmy z trestnej činnosti a prostriedky na jej spáchanie, ich umiestnenie, povahu, stav a cenu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie posúdenie trestnosti činu a tiež uloženie trestu v rozpore s § 2 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod..

V zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je dovolací súd viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštancie, pričom nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce a rozhodujúce súdy vyvodili, a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Preto platí, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Bezprostredným následkom uplatnenia nesprávnych dovolacích námietok je to, že podané dovolanie je v prevažnej časti len ďalším odvolaním a formulovaním obhajobných tvrdení, s ktorými sa tomu zodpovedajúcim spôsobom vysporiadali riadne a adekvátne už súd prvého stupňa v spojení s odvolacím súdom. Tým je súčasne vylúčená akákoľvek polemika viažuca sa k údajnej nepreskúmateľnosti alebo arbitrárnosti dovolaním napadnutého rozsudku [viď úvahy najvyššieho súdu viažuce sa k obvinenou uplatnenému dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku].

Dovolatelia namietali, že rozsudok krajského súdu je arbitrárny, keďže sa podľa ich názoru neopiera o konkrétne vykonané dôkazy, z ktorých by súd pri svojom rozhodovaní vychádzal. Ďalej tvrdili, že v

rozsudku nebolo dostatočne odôvodnené ich zavinenie, ako ani to, pre aké závažné porušenie, nespádajúce pod § 10 ods. 2 Trestného zákona boli uznaní za vinných. Dovolatelia ďalej uviedli, že súd sa nedostatočne vysporiadal s naplnením jednotlivých znakov skutkovej podstaty trestného činu, a to najmä za situácie, keď paralelne prebiehalo správne konanie, pričom podľa ich názoru mala byť vec riešená prostriedkami iného právneho odvetvia, navyše bez toho, aby vznikla škoda. Zároveň namietali porušenie ustanovenia § 2 ods. 10 Trestného poriadku, „pokiaľ ide o porušenie zásady zistenia skutkového stavu bez dôvodných pochybností, keďže v celej veci sú výrazné pochybnosti v právnom posúdení skutku“.

Z rozhodnutí súdov nižších stupňov pritom jednoznačne vyplýva, že dovolatelia naplnili objektívnu stránku trestného činu neoprávneného nakladania s odpadom, keďže nakladali s odpadmi v rozpore so zákonom o odpadoch, konkrétne bez udelenia súhlasu podľa § 97 ods. 1 písm. s) zákona o odpadoch. Súdov zároveň poukázali na to, že táto povinnosť bola do vnútroštátnej právnej úpravy zavedená zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, pričom podľa § 135 ods. 17 tohto zákona boli dovolatelia povinní podať návrh na začatie konania o vydanie príslušného súhlasu do 30. júna 2016, a keďže tak neurobili, konali v rozpore s uvedenými zákonnými ustanoveniami, z ktorých vyplýva:

Podľa § 97 ods. 1 písm. s) zákona o odpadoch orgány štátnej správy odpadového hospodárstva udeľujú súhlas na využívanie odpadov na spätné zasypávanie.

Podľa § 135 ods. 17 zákona o odpadoch kto vykonáva činnosť, na ktorú nebolo podľa doterajších predpisov potrebné rozhodnutie orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva, ale na ktorej výkon je potrebné rozhodnutie podľa tohto zákona, podá návrh na začatie konania o vydaní rozhodnutia príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva do 30. júna 2016, inak sa jeho činnosť považuje za činnosť v rozpore s týmto zákonom.

Najvyšší súd konštatuje, že skutkové vety napadnutého rozsudku jednoznačne a dostatočne opisujú konkrétne konanie dovolateľov spôsobom, ktorý napĺňa všetky znaky skutkovej podstaty predmetného trestného činu. Toto konanie je detailne vyjadrené v odôvodnení rozsudku prvostupňového súdu na strane 15 až 19, pričom na strane 18 sa tento súd náležite vysporiadal aj s materiálnou stránkou tohto trestného činu. Rovnako, krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia na strane 13 až 15 presvedčivo odôvodnil naplnenie jednotlivých znakov skutkovej podstaty, pričom je potrebné zdôrazniť, že k zrušeniu výroku o vine pristúpil výlučne z dôvodu zmeny právnej kvalifikácie v nadväznosti na novelu Trestného zákona, a preto sa v ostatnom rozsahu v podrobnostiach stotožnil s odôvodnením súdu prvého stupňa, na ktoré poukázal. Na tomto mieste dáva najvyšší súd zároveň do pozornosti znenie ustanovenia § 371 ods. 7 Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Najvyšší súd ďalej dodáva, že ak dovolatelia namietajú absenciu naplnenia znakov skutkovej podstaty trestného činu, tak je potrebné uviesť, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nemôže naplňať ani poukaz na to, či bol, alebo nebol v konaní preukázaný niektorý zo znakov skutkovej podstaty trestného činu. Tu si treba uvedomiť, že zistenie a konštatovanie naplnenia, či nenaplnenia niektorého zo znakov skutkovej podstaty trestného činu patrí medzi okolnosti podliehajúce normám procesného práva a vykonáva sa v rámci dokazovania tak, ako predpokladá § 119 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku.

Preto nemôže najvyšší súd v rámci už tretej inštancie preskúmať, či bol alebo nebol naplnený niektorý znak skutkovej podstaty žalovaného trestného činu. Ak by sa tak stalo, najvyšší súd by neprípustne zasahoval do priebehu dokazovania, jeho opätovným prehodnocovaním a iným hodnotením skutkových zistení, ako to učinili súde nižších stupňov (R 3/2011). Pochybenia skutkovej povahy v podstatných okolnostiach môže účinne namietat len minister spravodlivosti výlučne uplatnením dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku formou dovolania ministra spravodlivosti (R 14/2015 - III.).

Aj v takom prípade sa však aplikuje záver judikovaný v zmysle R 45/2017, podľa ktorého tzv. ministerské dovolanie podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku podané pre nesprávne zistenie skutkového

stavu v podstatných bodoch na základe vykonaných dôkazov musí čo do jeho obsahovej kvality spĺňať požiadavku konkretizovania nesprávnosti úvah, ktorými sa súd spravoval pri hodnotení namietaných dôkazov v rámci § 168 ods. 1 Trestného poriadku. Iba taká chyba môže byť spôsobilým podkladom pre zrušenie napadnutého rozhodnutia dovolacím súdom. Ak sa dovolateľ obmedzí na výpočet vykonaných dôkazov, alebo uvedenie len ich vlastného hodnotenia, je takto podané dovolanie (napriek skôr zmienenej, a to pomerne zásadnej odlišnosti v osobe dovolateľa) potrebné odmietnuť ako zrejme nedôvodné postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd poznamenáva, že v prípade podania dovolania obvineným nie je odvolacím súdom a má zakázané opätovne skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku a v rámci toho prehodnocovať vykonané dôkazy a vyslovovať iné skutkové závery ako súd prvej a súd druhej inštancie - vid' veta za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Ak by sa tak stalo, najvyšší súd by neprípustne zasahoval do priebehu dokazovania jeho opätovným prehodnocovaním a iným hodnotením skutkových zistení, ako to učinili sudy nižších stupňov.

Na základe vyššie prijatého záveru o naplnení všetkých znakov skutkovej podstaty trestného činu, je pre dovolací súd v zmysle uvedeného kľúčovým skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený X.. S. H., ako aj obvinená právnická osoba B. N. I.E. N. spáchali trestný čin tak, ako je uvedené v rozsudku krajského súdu. Tam opísanému skutkovému stavu plne zodpovedá aj právny záver vyjadrený v predmetnom rozsudku, a to v posúdení konania obvineného X.. S. H. ako prečinu neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a obvinenej právnickej osoby B. N. I. N. ako prečinu neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, s poukazom na § 15 zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Použitú právnu kvalifikáciu podľa citovaných ustanovení odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté, a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty označeného trestného činu.

Preto, rešpektujúc zákaz skúmania a menenia zisteného skutku vyplývajúci z § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku, najvyšší súd uzatvára, že námietky obvineného a obvinenej právnickej osoby a s tým súvisiaca argumentácia nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (ani žiadny iný).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak proti obvinenému sa viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné.

Nepripustnosť trestného stíhania upravuje § 9 Trestného poriadku:

(1) Trestné stíhanie nemožno začať, a ak už bolo začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené:

- a) ak je trestné stíhanie premlčané,
- b) ak ide o osobu, ktorá je vyňatá z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu, alebo o osobu, na ktorej stíhanie je potrebný súhlas, ak taký súhlas nebol oprávneným orgánom daný,
- c) ak ide o osobu, ktorá pre nedostatok veku nie je trestne zodpovedná,
- d) proti tomu, kto zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho,
- e) ak ide o osobu, proti ktorej sa skoršie stíhanie pre ten istý skutok skončilo právoplatným rozsudkom súdu alebo bolo právoplatne zastavené, podmienene zastavené a obvinený sa osvedčil alebo sa skončilo schválením zmieri a zastavením trestného stíhania, ak rozhodnutie nebolo v predpísanom konaní zrušené,
- f) ak je trestné stíhanie podmienené súhlasom poškodeného a nebol súhlas daný alebo bol vzatý späť, alebo
- g) ak tak ustanovuje medzinárodná zmluva.

(2) V trestnom stíhaní sudcu pre trestný čin ohýbania práva podľa § 326a Trestného zákona nemožno

pokračovať a musí byť zastavené, ak Súdna rada Slovenskej republiky vysloví nesúhlas s trestným stíhaním sudcu pre tento trestný čin.

(3) Ak sa týka dôvod uvedený v odseku 1 alebo odseku 2 len niektorého z čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu, nebráni to, aby sa vo zvyšnej časti takého činu viedlo trestné stíhanie.

(4) V trestnom stíhaní, ktoré bolo zastavené z dôvodu uvedeného v odseku 1 písm. a), sa však pokračuje, ak vyhlási obvinený do troch dní odvdedy, čo mu bolo uznesenie o zastavení trestného stíhania oznámené, že na prejednaní veci trvá. O tom treba obvineného poučiť.

Dovolatelia naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku odvodzujú z tvrdenia, že trestnosť činu zanikla uplynutím premlčacej doby podľa „§ 87 ods. 1 písm. a) Trestného zákona“. Argumentujú tým, že skutok uvedený v skutkovej vete mal byť spáchaný 31. marca 2016, pričom uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané až v roku 2022, teda po uplynutí viac ako piatich rokov od jeho spáchania. Tieto tvrdenia dovolateľov sú však nesprávne.

Najvyšší súd k tomu uvádza, že trváci trestný čin v zmysle § 122 ods. 12 Trestného zákona spočíva vo vyvolaní a udržiavaní protiprávneho stavu, alebo len v jeho udržiavaní. Z hmotnoprávneho hľadiska sa takýto čin posudzuje ako jediné konanie, ktoré trvá dovtedy, kým nedôjde k ukončeniu protiprávneho stavu. Podstatným znakom trvajúceho trestného činu je to, že sa pri ňom postihuje práve ono udržiavanie protiprávneho stavu.

Z dôvodu viazanosti iných hmotnoprávných inštitútov na trváci trestný čin, najmä na premlčanie trestného stíhania je potrebné rozoznávať rozdiel medzi momentom dokonania a dokončenia trvajúceho činu, keďže doba premlčania trestného stíhania začína plynúť momentom dokončenia trestného činu. Trváci trestný čin je dokonaný momentom naplnenia všetkých znakov skutkovej podstaty trestného činu a dokončený momentom upustenia od udržiavania protiprávneho stavu.

Najvyšší súd konštatuje, že za posudzovaný trestný čin je možné uložiť trest odňatia slobody v trestnej sadzbe od šiestich mesiacov do troch rokov. Tomu zodpovedá premlčacia doba podľa § 87 ods. 1 písm. e) Trestného zákona v trvaní troch rokov.

Na základe vyššie uvedeného v danej súvislosti platí, že premlčacia doba sa pri trvácom trestnom čine počíta od okamihu, keď zanikol protiprávny stav. Zo skutkovej vety jednoznačne vyplýva, že dovolatelia neoprávnene nakladali s odpadmi v období od 31. marca 2016 do 30. apríla 2020. Keďže uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané 6. júna 2022, k premlčaniu trestného stíhania v posudzovanej trestnej veci nedošlo, a preto námietka dovolateľov nemá opodstatnenie.

S ohľadom na uvedené najvyšší súd konštatuje, že v trestnej veci obvineného a obvinenej právnickej osoby nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku a ani žiadneho iného, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.